II (A)-1-

Global Online Electronic International Interdisciplinary

(1) **Research Journal (GOEIIRJ)** 2015-2016

Peer - Reviewed Journal, {Bi-Monthly }

ISSN : 2278 – 5639

Impact Factor : 1.883 (Year : Aug. 2015 - 16 by impactfactorservice.com)

Certificate of Publication

III A: 1 - 1 (80-83)

This is to certify that

Mr./Ms./Dr./Prof. Vijaya V. Patil.

Submitted the paper entitled,

शालेय स्तरावरील पर्यावरण व्यवस्थापन आराखडा.

has been published in Volume IV **, Issue** III **,** october **2015**

in Global Online Electronic International Interdisciplinary

Research Journal.

Mr. Rakesh Ramraje
Chef Editor & Author

Global Online Electronic International Interdisciplinary Research Journal.

(www.goeiiej.com)

2015-16

Impact Factor : 1.883 Peer-Reviewed Journal ISSN : 2278 – 5639
Global Online Electronic International Interdisciplinary Research Journal (GOEIIRJ)
THEME : ENVIRONMENT AND EDUCATION
{Bi-Monthly} Volume – IV Issue – III October 2015

शालेय स्तरावरील पर्यावरण व्यवस्थापन आराखडा

Dr. Vijaya. V. Patil,
Asso. Professor, School of Education,
Y.C.M.O.U. Nashik ,

प्रास्ताविक:

पर्यावरण शिक्षण हया जागातिक स्तरावरील विषयाने सर्वत्र जाणीव जागृती होत आहे. पर्यावरणातील आवश्यक घटकांचा व त्यांचे परिणाम शालेय व उच्च शिक्षणातील विदयार्थ्यांपर्यंत पोहचावेत हया हेतूने शासनपातळीवर अभ्यासक्रमात पर्यावरण शिक्षणाचा समावेश करण्यात आला. भविष्यकाळातील पिढीला आवश्यक गरजादेखील मानवाला कमी पडतील अशी शक्यता वर्तवली जात आहे. त्यामुळे पर्यावरण व्यवस्थापन (Management Of Environment) करावेच लागणार आहे. औद्योगिक क्षेत्रातील विविध कारखान्यांमध्ये व्यवस्थापनातील हा महत्वाचा घटक आहे. ISO 14001 हे आतंरराष्ट्रीय पर्यावरण प्रमाणकांचा स्विकार शालेय संस्थेच्या पातळीवर व्हायला हवा. शालेय स्तरावरील पर्यावरण व्यवस्थापन आराखडयामुळे पर्यावरण व्यवस्थापनाच्या पध्दतशीर व महत्वपूर्व प्रणाली निर्माण होऊ शकेल. प्रस्तृत शोधनिबंधात शालेय स्तरावरील पर्यावरण व्यवस्थापन आराखडयाविषयी मार्गदर्शक तत्वे देण्यात आलेली आहेत.

शानलेय स्तरावरील पर्यावरण व्यवस्थापन आराखडयाचा अर्थ: (शापव्यआ)

शालेय स्तरावरील पर्यावरण शिक्षण धोरण हे शालेय पर्यावरण व्यवस्थापनाचा आराखड़ा विकसनासाठी आहे. त्यासाठी काही क्लृप्त्या विकसीत कराव्या लागतात. **ISO 14001** हे गुणवत्तेचे प्रमाणकांची **(Quality Standards)** शालेय स्तरावर असणे गरजेचे नाही. पर्यावरण व्यवस्थापनाच्या प्रणालीसाठी शापव्यआ चे विकसन महत्वाची ओळख आहे.

शापव्यआ कशासाठी ?

शालेय स्तरावर एकात्मिक प्रणाली दृष्टिकोनासाठी शापव्यआ मदत करते. पर्यावरणा विषयी आणि शाश्वत विकासातील विविध समस्यांची जाणीव जागृतीची संधी देते. हे स्थानिक स्तरावर कृतीशील होते. पण जागतिक पातळीवरचा विचार होतो. कारण शाळेच्या मैदानापासून ते घर आणि विस्तृत समाजापर्यंत पोहोचती शापव्यआ चे नियोजन खालील तीन विभागांसाठी करता येऊ शकले.

- अभ्यासक्रम – (Curriculum)